

Onderzoek naar de mogelijkheden voor rendementsverbetering in de zetmeelaardappelteelt in Noordoost Nederland

Bewerkingskosten op akkerbouwbedrijven in het zetmeelaardappeltelend gebied

Uitgevoerd in 1998

J. Smid
J. de Jong

Praktijkonderzoek voor de Akkerbouw en de Vollegrondsgroenteteelt

PAV

Edelhertweg 1

Postbus 430

8200 AK Lelystad

Telefoon 0320 29 11 11

Telefax 0320 23 04 79

E-mail info@pav.agro.nl

Inhoudsopgave

AANLEIDING	4
DOEL.....	4
WERKWIJZE	4
RESULTATEN	6
<i>Vergelijking van alle bedrijven.....</i>	<i>6</i>
<i>Beoordeling op basis van bouwplan</i>	<i>8</i>
<i>Beoordeling op basis van bedrijfs grootte.....</i>	<i>10</i>
CONCLUSIE	11
BIJLAGE 1. OVERZICHT VAN ALLE BEDRIJVEN.....	12
BIJLAGE 2. OVERZICHT VAN ALLE BEDRIJVEN INGEDEELD NAAR TYPE BOUWPLAN	13
BIJLAGE 3. OVERZICHT VAN ALLE BEDRIJVEN INGEDEELD NAAR BEDRIJFSGROOTTE	14

Aanleiding

In het kader van het PAV-project 'mogelijkheden voor rendementsverbetering van de zetmeelaardappelteelt' (55.0.20) wordt naar diverse aspecten van de zetmeelaardappelteelt gekeken. De rendementsverbetering kan plaatsvinden door een hogere kg-opbrengst en onderwatergewicht, lagere toegerekende kosten en lagere niet-toegerekende kosten. Van de totale kosten op een akkerbouwbedrijf bestaan ongeveer 25% uit toegerekende kosten en maar liefst de helft uit bewerkingskosten (PAV-publicatie nr. 82). Dit zijn kosten voor arbeid, loonwerk en werktuigen. Met name de spreiding tussen de bedrijven is aanzienlijk zoals uit tabel 1 blijkt.

Tabel 1. Spreiding in bewerkingskosten per ha per bedrijf in guldens naar teeltwijze en oppervlakte aardappelen, boekjaar 1994/1995 (bron: PAV, LEI-DLO).

Teeltwijze	opp. Aardappelen in ha per bedrijf	bewerkingskosten per ha (gemiddeld)	20% bedrijven met laagste kosten per ha	20% bedrijven met hoogste kosten per ha
> 25% zetm.aardappelen	< 15	3.480	1.880	5.600
	15 - 30	3.010	2.280	4.200
	> 30	2.530	1.960	3.280

Het is voor akkerbouwers dan ook belangrijk om inzicht te krijgen in de positionering van hun bedrijf met betrekking tot de hoogte van de bewerkingskosten. In het kader van bovengenoemd project is een deelproject uitgevoerd gericht op de bewerkingskosten.

Doel

Het doel van dit deelproject is als volgt te omschrijven:

- het in kaart brengen van de bewerkingskosten van de ondervraagde akkerbouwbedrijven;
- een positionering van ieder bedrijf op basis van de bewerkingskosten.

Werkwijze

In het kader van het project 'rendementsverbetering' worden door R. Wustman (PAV-Lelystad) een 45-tal bedrijven in het zetmeelaardappelteelend gebied op de voet gevolgd. Van deze bedrijven hebben 39 akkerbouwbedrijven hun medewerking toegezegd aan dit deelonderzoek, gericht op de bewerkingskosten. In de analyse zijn drie bedrijven niet meegenomen, aangezien op één bedrijf de opbrengstgegevens niet aanwezig waren, een bedrijf bijna volledig loonwerker was en een derde bedrijf veel schapen en grasland had. Het onderzoek is zomer 1998 gestart en afgesloten in januari 1999. Het project is opgedeeld in vier fasen:

Fase 1: Voorbereiding voor de registratie:

- welke gegevens moeten verzameld worden;
- op welke wijze vindt de verwerking plaats.

Fase 2: Registratie van de 39 bedrijven:

- inventarisatie van het bouwplan, opbrengsten en
- het in kaart brengen van de bewerkingskosten

Fase 3: Verwerking:

- een analyse van de geregistreerde gegevens
- berekening van de bewerkingskosten

Fase 4: Rapportage:

- rapportage over de variatie in bewerkingskosten voor het zetmeelaardappeltelend gebied.

Het verzamelen van de benodigde gegevens heeft plaatsgevonden op basis van de fiscale boekhouding, inschattingen van de ondernemers en normatief bepaalde kosten. In Tabel 1 is weergegeven welke opbrengsten/kosten zijn meegenomen en welke gegevens hiervoor zijn gebruikt.

Tabel 1. Bron van gebruikte gegevens.

	Fiscale boekhouding	normatief bepaald 1)	inschattingen ondernemers
OPBRENGSTEN			
financiële opbrengsten gewassen	X		
inkomsten door loonwerk	X		
TOEGEREKENDE KOSTEN			
zaaizaad/pootgoed	X		
bemesting	X		
gewasbescherming	X		
bruinrot- en hagelverzekering	X		
grond- en gewasonderzoek	X		
collectiviteitsheffing		X	
berekende rente		X	
NIET-TOEGEREKENDE KOSTEN			
aanwezige arbeid en betaalde arbeid	X		
investering voor werktuigen	X		
onderhoudskosten werktuigen	X		
rente werktuigen		X	
verzekering werktuigen		X	
afschrijvingskosten werktuigen			X 2)

1) KWIN 1998.

2) Aangezien er in de praktijk grote verschillen bestaan in vervangingsstrategie is per teler gevraagd naar de afschrijvingstermijn die hij voor zijn werktuigen hanteert.

De analyse van de gegevens heeft plaatsgevonden op een aantal niveaus:

1. een totale vergelijking van alle 36 bedrijven (bijlage 1);
2. een vergelijking naar het type bouwplan (bijlage 2);
3. een vergelijking naar bedrijfsgrootte (bijlage 3).

Vooraf leefde de veronderstelling dat de bovengenoemde indeling samenhang met het niveau aan bewerkingskosten, en zodoende een duidelijker beeld wordt gepresenteerd van de resultaten van de desbetreffende bedrijven.

Om het verband te onderzoeken tussen de bewerkingskosten en aspecten als opbrengsten en bedrijfsgrootte zijn deze variabelen in een regressieanalyse verwerkt.

Bij de vergelijkingen wordt beoordeeld op de volgende kengetallen:

- de kosten van loonwerk en werktuigen; alle kosten m.b.t. werktuigen zoals afschrijving, rente, onderhoud, verzekering en brandstofkosten plus de kosten voor loonwerk;
- de totale bewerkingskosten; dit is het totaal van de kosten van loonwerk en werktuigen plus de kosten voor de arbeid (zowel de betaalde arbeid als de berekende arbeid voor de ondernemer);
- het saldo eigen mechanisatie (EM) minus de kosten voor loonwerk en werktuigen; dit zijn de opbrengsten van de gewassen plus de opbrengst van het werk voor derden minus de toegerekende kosten en de kosten van loonwerk en werktuigen;
- saldo eigen mechanisatie (EM) na aftrek van de bewerkingskosten; dit kengetal wordt bepaald door de opbrengsten van de gewassen en eventuele inkomsten door loonwerk te verminderen met de toegerekende kosten, de kosten voor loonwerk en werktuigen en de arbeidskosten. Dit kengetal geeft aan welke vergoeding per ha is verkregen door inzet van arbeid, loonwerk en werktuigen.

Resultaten

Uit de regressie-analyse komt naar voren dat er geen duidelijk verband bestaat tussen enerzijds de hoogte van de bewerkingskosten en anderzijds de hoogte van de opbrengsten of de bedrijfsgrootte. Het beperkt aantal bedrijven kan hier sterk aan bijgedragen hebben.

Vergelijking van alle bedrijven

Het LEI inventariseert ook jaarlijks bedrijfsgegevens uit deze regio. Wanneer deze cijfers vergeleken worden met de resultaten van het gehouden onderzoek is er een duidelijk verschil te zien in bewerkingskosten van ongeveer f 300 (tabel 2). Volgens LEI gegevens zijn de bewerkingskosten hoger dan de bewerkingskosten uit het gehouden onderzoek. Dit is te verklaren doordat het LEI de werktuigen afschrijft op basis van normen voor de economische levensduur. Aangezien in de praktijk

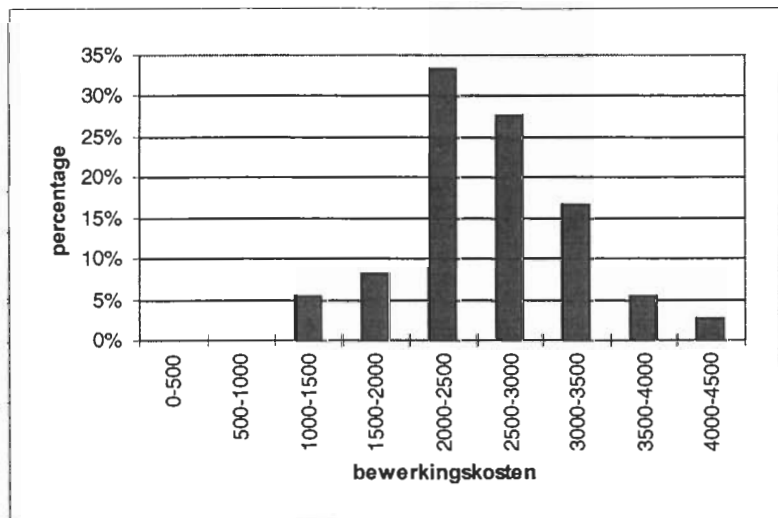
grote verschillen bestaan in vervangingsstrategie is hier per teler gevraagd naar de afschrijvingstermijn die hij voor zijn werktuigen hanteert.

Tabel 2: bewerkingskosten per ha.

	Steekproef	LEI 94/95 T/M96/97
Bewerkingskosten	2582	2863

In figuur 1 is de variatie in bewerkingskosten weergegeven van de bedrijven die in dit project zijn meegenomen.

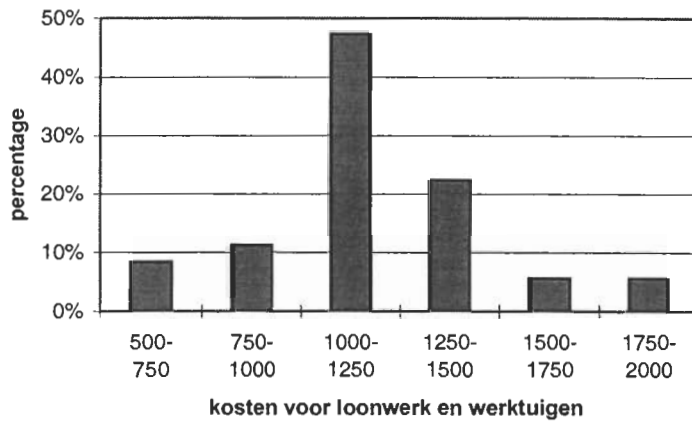
Figuur 1. Procentuele verdeling van de bewerkingskosten per ha.

Uit de steekproef blijkt dat de bewerkingskosten variëren van ongeveer f 1000 tot f 4500 per ha, met een gemiddelde van f 2.580 per ha. Ongeveer 75% van de bedrijven hebben bewerkingskosten die liggen tussen de f 2.000 en f 3.500 per ha.

In hoeverre de kosten voor loonwerk en werktuigen variëren is te zien in figuur 2. Hierin zijn in grafiekvorm deze kosten weergegeven.

Figuur 2. Procentuele verdeling van de kosten voor loonwerk en werktuigen per ha.

Uit figuur 2 blijkt dat de variatie in kosten voor loonwerk en werktuigen duidelijk geringer is dan bij de bewerkingskosten. Dit verschil wordt dan ook veroorzaakt door de kosten voor arbeid. De gemiddelde kosten voor werktuigen en loonwerk bedragen f 1.190 per ha. Ongeveer 75% van de bedrijven hebben kosten voor machines en loonwerk van f 1.000 tot f 1.500 per ha.

Beoordeling op basis van bouwplan

Er worden 4 categorieën onderscheiden:

Categorie 1: aardappelen, bieten en granen zonder inkomsten door LW

Categorie 2: aardappelen, bieten en granen met inkomsten door LW

Categorie 3: aardappelen, bieten en granen en een hoog salderend gewas zonder inkomsten door LW

Categorie 4: aardappelen, bieten, granen en een hoog salderend gewas met inkomsten door LW.

Onder een hoog salderend gewas wordt hier verstaan bijvoorbeeld de teelt van bollen, peen of de kruidenteelt.

Tabel 3. Resultaten per ha, ingedeeld naar type bouwplan.

		Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4
1	aantal bedrijven	12	14	5	5
2	gemiddelde bedrijfsgrootte (ha)	63	82	65	84
3	opbrengsten gewassen (A)	3819	4175	4663	4880
4	opbrengsten loonwerk (B)	0	367	0	237
5	toegerekende kosten (C)	1130	1219	1281	1277
6	saldo EM (A + B - C)	2689	3323	3382	3840
7	kosten voor loonwerk en werktuigen (D)	1044	1221	1170	1500
8	kosten voor arbeid (E)	1232	1341	1451	1833
9	saldo EM na aftrek werkt. en LW (A + B - C - D)	1646	2101	2215	2340
10	saldo na bewerkingskosten (A + B - C - D - E)	413	761	764	507

Wat direct opvalt in tabel 3 is dat bedrijven met het traditioneel bouwplan (categorie 1) het laagste saldo na aftrek van loonwerk en werktuigkosten hebben (rij 9). Deze categorie heeft dan ook de laagste financiële opbrengsten van de gewassen (rij 3). Tevens hebben deze bedrijven geen overige inkomsten (rij 4). Wat verder opvalt is dat bedrijven in categorie 1 de laagste kosten voor loonwerk en werktuigen hebben (rij 7).

Bedrijven in categorie 2 (traditioneel bouwplan met uitgevoerd loonwerk) zitten qua opbrengst een stuk hoger dan de bedrijven in categorie 1. Dit wordt enerzijds veroorzaakt door hogere financiële opbrengsten van de gewassen (rij 3) en anderzijds door extra inkomsten uit loonwerk (rij 4). Ondanks hogere toegerekende kosten stijgt het saldo EM duidelijk (rij 6). Ondanks een stijging van de kosten voor loonwerk en werktuigen is het saldo na aftrek van mechanisatie en loonwerk voor categorie 2 duidelijk hoger dan voor categorie 1 (rij 9).

Bij bedrijven in categorie 3 is de financiële opbrengst van de gewassen duidelijk hoger, veroorzaakt door andere, hoog salderende gewassen (rij 3). Deze stijging is meer dan voldoende om de niet-verkregen inkomsten door loonwerk teniet te doen (rij 4). Hierdoor is het saldo EM iets hoger vergeleken met categorie 2. De kosten voor loonwerk en werktuigen zijn iets lager, waardoor het saldo EM na aftrek van loonwerk en werktuigen hoger is dan categorie 2 (rij 9).

Bedrijven in categorie 4 (hoog salderend gewas en uitgevoerd loonwerk) hebben het hoogste saldo EM, veroorzaakt door hoge financiële opbrengsten van de gewassen en extra inkomsten door loonwerk (rij 6). Doordat ook de kosten voor loonwerk en werktuigen beduidend hoger zijn (rij 7), is het saldo EM na aftrek van loonwerk en werktuigen iets hoger in vergelijking met categorie 3 (rij 9). De hogere kosten van mechanisatie en loonwerk word nauwelijks goedgemaakt door hogere inkomsten.

Als ook de arbeidskosten worden meegenomen (saldo na bewerkingskosten) blijkt dat categorie 4 lagere resultaten geeft dan categorie 2 en 3 (rij 10). Blijkbaar vergen de extra inkomsten door loonwerk dermate veel extra arbeid dat het saldo na bewerkingskosten hierdoor daalt.

Beoordeling op basis van bedrijfsgrootte

Er is onderscheid gemaakt in drie bedrijfsgroottes:

- bedrijven kleiner dan 50 hectare
- bedrijven tussen 50 en 100 hectare
- bedrijven groter dan 100 hectare

Tabel 4. Resultaten per ha naar bedrijfsgrootte.

		< 50 ha	50 - 100 ha	> 100 ha
1	gemiddelde bedrijfsgrootte (ha)	37	66	128
2	aantal bedrijven	8	20	8
3	opbrengsten gewassen (A)	3718	4255	4643
4	opbrengsten loonwerk (B)	218	133	242
5	toegerekende kosten (C)	1280	1167	1229
6	saldo EM (A + B - C)	2656	3220	3656
7	kosten voor loonwerk en werktuigen (D)	988	1242	1277
8	kosten voor arbeid (E)	1431	1441	1215
9	saldo na aftrek loonwerk en werktuigen (A + B - C - D)	1668	1978	2379
10	saldo na bewerkingskosten (A + B - C - D - E)	237	537	1164

De meeste bedrijven vallen in de groep van 50 tot 100 ha (20 van de 36). Het blijkt dat grotere bedrijven een hoger saldo EM realiseren dan kleinere bedrijven (rij 6), met name veroorzaakt door hogere financiële gewasopbrengsten (rij 3). Op de kleinere bedrijven zijn de toegerekende kosten het hoogst (rij 5). Het verschil in kosten voor loonwerk en werktuigen per ha is bij bedrijven kleiner dan 50 ha aanzienlijk lager. Bij de bedrijven van 50 tot 100 ha en de bedrijven groter dan 100 ha is het verschil gering (rij 7). Grotere bedrijven realiseren een hoger saldo na aftrek van loonwerk en werktuigen door voornamelijk hogere gewasopbrengsten.

Als ook de arbeidskosten worden meegenomen (saldo na bewerkingskosten) blijkt duidelijk dat bedrijven groter dan 100 ha een hoger saldo na bewerkingskosten realiseren dan kleinere bedrijven (rij 10). Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere opbrengsten en een betere benutting van arbeid.

Conclusie

Bij het beoordelen van de hierboven genoemde conclusies moet terdege rekening gehouden worden met het feit dat het ging om een zeer beperkte groep zetmeelaardappeltelers.

De conclusies kunnen als volgt samengevat worden:

- de spreiding in bewerkingskosten is bij de steekproef aanzienlijk. Ongeveer 75% van de bewerkingskosten varieert tussen f 2.000 en f 3.500 per ha, met een gemiddelde van f 2.580 per ha;
- de spreiding in kosten voor loonwerk en werktuigen is geringer dan de spreiding in bewerkingskosten. Ongeveer 75% van de kosten voor loonwerk en werktuigen varieert tussen de f 1.000 en f 1.500 per ha, met een gemiddelde van f 1.190 per ha.
- de meeste bedrijven in de steekproef hebben een traditioneel bouwplan (aardappelen, bieten en graan);
- bedrijven die loonwerkinkomsten hebben zijn over het algemeen de grotere bedrijven;
- bedrijven met een traditioneel bouwplan zonder extra inkomsten hebben het laagste saldo na aftrek van loonwerk en werktuigkosten, veroorzaakt door lagere financiële opbrengsten van de gewassen. Ook hebben deze bedrijven de laagste kosten voor loonwerk en werktuigen;
- grotere bedrijven realiseren een hoger saldo na aftrek van loonwerk en werktuigkosten met name door hogere opbrengsten.

Als tevens de arbeidskosten worden meegenomen blijkt dat:

- bedrijven met een traditioneel bouwplan met extra inkomsten door loonwerk en bedrijven met hoog salderende gewassen een evenhoog saldo na bewerkingskosten realiseren;
- extra loonwerkinkomsten voor bedrijven met andere, hoog salderende gewassen in het bouwplan een dermate hoge stijging van de arbeidskosten veroorzaakt dat het saldo na bewerkingskosten duidelijk daalt. De extra kosten voor arbeid en werktuigen verdienen zich niet terug;
- grotere bedrijven een duidelijk hoger saldo na aftrek van bewerkingskosten realiseren door voornamelijk hogere opbrengsten en een betere benutting van arbeid.

Bijlage 1. Overzicht van alle bedrijven

Resultaten per Hectare

	9815	9819	9816	9829	9831	9840	9838	9836	9822	9844	9801	9830	9809	9818	9832	9817	9823	9813
oppervlakte (ha)	62	53	34	71	44	43	103	63	87	53	55	67	38	198	67	53	55	67
ZA ha's	31	43	17	34	18	22	43	43	35	27	26	5	20	189	25	36	25	28
%	49%	82%	49%	48%	41%	51%	42%	68%	40%	52%	47%	7%	53%	95%	37%	67%	45%	42%
SB ha's	17	5	6	22	19	3	18	0	15	12	7	13	6	4	16	3	12	21
%	27%	9%	18%	31%	44%	7%	18%	0%	18%	23%	13%	20%	15%	2%	23%	5%	22%	31%
anders dan graan	ja	nee	ja	ja	nee	nee	ja	ja	ja	nee	ja	ja	nee	nee	ja	ja	ja	ja
Opbengsten																		
Gewassen	0	3964	3790	3766	2856	3269	2879	2871	4671	4310	3542	1548	3292	3911	3997	4742	5044	4824
Werk voor derden	0	161	0	0	0	0	407	0	23	169	157	0	0	236	151	141	0	177
toegerekende kosten	67	1004	1126	1120	1143	1240	953	740	1242	1653	907	307	881	1328	1107	1347	1407	1441
saldo eigen mechanisatie	-67	3120	2663	2647	1712	2029	2334	2132	3452	2827	2792	1240	2411	2819	3041	3535	3637	3560
werk door derden	518	185	403	212	349	165	390	0	285	101	606	142	537	56	362	457	447	466
werktuigkosten	403	913	713	894	712	493	678	1089	1406	1140	565	422	294	967	931	780	986	762
afschrijving, rente en verz.	403	705	301	584	564	317	494	714	1077	397	288	331	219	533	521	582	636	557
onderhoud	0	207	324	310	124	176	184	368	328	743	277	91	76	334	409	168	350	205
overlig	0	0	88	0	24	0	0	6	0	0	0	0	0	100	0	30	0	0
brandstofkosten	0	0	118	125	88	87	57	99	68	104	73	39	0	112	116	70	140	77
Totaal loonwerk en werktuigkosten	922	1097	1234	1231	1149	745	1125	1188	1758	1346	1244	603	831	1135	1409	1308	1574	1305
vaste arbeid	1260	2971	2294	2209	1070	1832	1671	1241	1966	1479	1418	581	1456	1418	1285	1751	1564	1747
losse arbeid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	38	0	0	0	0
Totale arbeidskosten	1260	2971	2294	2209	1070	1832	1671	1241	1966	1479	1418	581	1456	1456	1285	1751	1564	1747
totaal bewerkingskosten	2181	4069	3528	3440	2219	2577	2796	2429	3724	2825	2662	1184	2287	2591	2693	3058	3137	3052
Saldo na bewerkingskosten	-2248	-949	-864	-793	-507	-548	-462	-297	-272	2	130	57	124	227	348	477	500	508
Opbengsten per f 100 kosten	0	81	81	83	85	86	88	91	95	100	104	104	104	106	109	111	111	111
Saldo EM minus (LW en werktuigkst.)	-989	2023	1430	1416	563	1284	1209	944	1694	1481	1548	638	1580	1683	1633	2228	2064	2254

	9835	9841	9812	9845	9804	9803	9834	9826	9821	9843	9827	9839	9820	9810	9808	9807	9837	9824	9833	9842	9814
	15	134	59	61	20	42	75	38	110	136	82	117	79	41	94	102	122	80	50	52	134
	4	36	30	28	11	25	38	15	68	65	40	78	38	21	48	38	63	41	32	6	73
	29%	27%	50%	47%	53%	59%	50%	41%	61%	48%	48%	66%	48%	50%	51%	37%	52%	51%	64%	12%	54%
	4	13	13	13	6	6	14	6	27	18	19	20	15	13	23	22	19	18	5	8	36
	26%	10%	22%	22%	29%	13%	19%	16%	25%	13%	23%	17%	19%	32%	25%	21%	15%	23%	9%	15%	27%
	ja	ja	nee	ja	ja	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja	nee	ja	ja	ja
	3318	3135	4375	4674	4600	3133	4552	4198	5254	4667	4693	3894	4342	4609	4945	5686	5316	4753	5575	3904	5541
	8603	0	506	0	0	1480	0	262	728	223	0	152	0	0	0	98	91	0	305	865	0
	438	794	1036	1178	1349	1165	1244	1435	1250	1137	1075	942	1242	1900	1559	1450	1495	1171	1689	874	1281
	11483	2341	3844	3496	3250	3447	3308	3024	4732	3753	3617	3103	3100	2709	3386	4334	3912	3582	4191	3896	4260
	0	195	0	378	278	445	398	365	354	203	394	255	244	732	241	347	127	547	88	106	433
	3476	758	1112	1025	683	770	619	526	1332	930	781	991	569	0	784	1050	772	499	955	1208	599
	1998	467	649	801	427	371	437	284	800	830	521	740	333	0	600	914	535	427	594	816	436
	1478	291	433	225	228	399	182	242	532	100	260	251	233	0	154	121	237	72	360	392	164
	0	0	29	0	27	0	0	0	0	0	0	0	3	0	29	16	0	0	0	0	0
	721	72	177	92	74	0	94	73	112	49	58	97	75	0	77	144	87	57	89	110	74
	4197	1025	1289	1495	1034	1215	1111	964	1798	1181	1233	1343	887	732	1103	1540	986	1103	1131	1424	1107
	5282	933	1973	1411	1544	1547	1359	1040	1413	1291	1138	666	982	662	827	1067	1281	981	1161	750	872
	672	30	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	5955	963	1973	1411	1544	1547	1381	1040	1413	1291	1138	666	982	662	827	1067	1281	981	1161	750	872
	10151	1988	3262	2906	2578	2763	2491	2004	3212	2472	2371	2009	1870	1394	1929	2607	2268	2084	2293	2174	1979
	1332	353	582	590	673	685	817	1020	1520	1281	1246	1094	1230	1315	1456	1727	1644	1498	1898	1722	2281
	113	113	114	114	117	117	122	130	134	135	136	137	140	140	142	143	144	146	148	157	170
	7286	1316	2555	2001	2216	2232	2198	2060	2933	2572	2384	1760	2212	1977	2283	2794	2926	2479	3059	2472	3153

Bijlage 2. Overzicht van alle bedrijven ingedeeld naar type bouwplan

Resultaten per Hectare

ndeling naar categorie	9829	9831	9840	9836	9830	9809	9845	9834	9827	9810	9808	9824	9838	9844	9801	9818	9832	9817
oppervlakte (ha)	71	44	43	63	67	38	61	75	82	41	94	80	103	53	55	198	67	53
ZA ha's	34	18	22	43	5	20	28	38	40	21	48	41	43	27	26	189	25	36
%	48%	41%	51%	68%	7%	53%	47%	50%	48%	50%	51%	51%	42%	52%	47%	95%	37%	67%
SB ha's	22	19	3	0	13	6	13	14	19	13	23	18	18	12	7	4	16	3
%	31%	44%	7%	0%	20%	15%	22%	19%	23%	32%	25%	23%	18%	23%	13%	2%	23%	5%
anders dan graan	ja	nee	nee	ja	ja	nee	ja	nee	ja	ja	nee	nee	ja	nee	ja	nee	ja	ja
Opbrengsten																		
Gewassen	3766	2856	3269	2871	1548	3292	4674	4552	4693	4609	4945	4753	2879	4310	3542	3911	3937	4742
Werk voor derden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	407	169	157	236	151	141
toegerekende kosten	1120	1143	1240	740	307	881	1178	1244	1075	1900	1559	1171	953	1653	907	1328	1107	1347
saldo eigen mechanisatie	2647	1712	2029	2132	1240	2411	3496	3308	3617	2709	3386	3582	2334	2827	2792	2819	3041	3535
werk door derden	212	349	165	0	142	537	378	398	394	732	241	547	390	101	606	56	362	457
werktuigkosten	894	712	493	1089	422	294	1025	619	781	0	784	499	678	1140	565	967	931	780
afschrijving, rente en verz.	584	564	317	714	331	219	801	437	521	0	600	427	494	397	288	533	521	582
onderhoud	310	124	176	368	91	76	225	182	260	0	154	72	184	743	277	334	409	168
overig	0	24	0	6	0	0	0	0	0	0	29	0	0	0	0	100	0	30
brandstofkosten	125	88	87	99	39	0	92	94	58	0	77	57	57	104	73	112	116	70
Totaal loonwerk en werktuigkosten	1231	1149	745	1188	603	831	1495	1111	1233	732	1103	1103	1125	1346	1244	1135	1409	1308
vaste arbeid	2209	1070	1832	1241	581	1456	1411	1359	1138	662	827	981	1671	1479	1418	1418	1285	1751
losse arbeid	0	0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0	38	0	0
Totale arbeidskosten	2209	1070	1832	1241	581	1456	1411	1381	1138	662	827	981	1671	1479	1418	1456	1285	1751
totaal bewerkingskosten	3440	2219	2577	2429	1184	2287	2906	2491	2371	1394	1929	2084	2796	2825	2662	2591	2693	3058
Saldo na bewerkingskosten	-793	-507	-548	-297	57	124	590	817	1246	1315	1456	1498	-462	2	130	227	348	477
Opbrengsten per f 100 kosten	83	85	86	91	104	104	114	122	136	140	142	146	88	100	104	106	109	111
Saldo EM minus (LW en werktuigkst.)	1416	563	1284	944	638	1580	2001	2198	2384	1977	2283	2479	1209	1481	1548	1683	1633	2228

	9812	9803	9826	9843	9839	9837	9833	9842	9816	9823	9804	9820	9814	9815	9819	9822	9813	9835	9841	9821	9807
	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4
	59	42	38	136	117	122	50	52	34	55	20	79	134	62	53	87	67	15	134	110	102
	30	25	15	65	78	63	32	6	17	25	11	38	73	31	43	35	28	4	36	68	38
	50%	59%	41%	48%	66%	52%	64%	12%	49%	45%	53%	48%	54%	49%	82%	40%	42%	29%	27%	61%	37%
	13	6	6	18	20	19	5	8	6	12	6	15	36	17	5	15	21	4	13	27	22
	22%	13%	16%	13%	17%	15%	9%	15%	18%	22%	29%	19%	27%	27%	9%	18%	31%	26%	10%	25%	21%
	nee	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja	ja
	4375	3133	4198	4667	3894	5316	5575	3904	3790	5044	4600	4342	5541	0	3964	4671	4824	3318	3135	5254	5686
	506	1480	262	223	152	91	305	865	0	0	0	0	0	0	161	23	177	8603	0	728	98
	1036	1165	1435	1137	1689	1495	1689	874	1126	1407	1349	1242	1281	67	1004	1242	1441	438	794	1250	1450
	3844	3447	3024	3753	3103	3912	4191	3896	2663	3637	3250	3100	4260	-67	3120	3452	3560	11483	2341	4732	4334
	0	445	365	203	255	127	88	106	403	447	278	244	433	518	185	285	466	0	195	354	347
	1112	770	526	930	991	772	955	1208	713	986	683	569	599	403	913	1406	762	3476	758	1332	1050
	649	371	284	830	740	535	594	816	301	636	427	333	436	403	705	1077	557	1998	467	800	914
	433	399	242	100	251	237	360	392	324	350	228	233	164	0	207	328	205	1478	291	532	121
	29	0	0	0	0	0	0	0	88	0	27	3	0	0	0	0	0	0	0	0	16
	177	0	73	49	97	87	89	110	118	140	74	75	74	0	0	68	77	721	72	112	144
	1289	1215	964	1181	1343	986	1131	1424	1234	1574	1034	887	1107	922	1097	1758	1305	4197	1025	1798	1540
	1973	1547	1040	1291	666	1281	1161	750	2294	1564	1544	982	872	1260	2971	1966	1747	5282	933	1413	1067
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	672	30	0	0
	1973	1547	1040	1291	666	1281	1161	750	2294	1564	1544	982	872	1260	2971	1966	1747	5955	963	1413	1067
	3262	2763	2004	2472	2009	2268	2293	2174	3528	3137	2578	1870	1979	2181	4069	3724	3052	10151	1988	3212	2607
	582	685	1020	1281	1094	1644	1898	1722	-864	500	673	1230	2281	-2248	-949	-272	508	1332	353	1520	1727
	114	117	130	135	137	144	148	157	81	111	117	140	170	0	81	95	111	113	113	134	143
	2555	2232	2060	2572	1760	2926	3059	2472	1430	2064	2216	2212	3153	-989	2023	1694	2254	7286	1316	2933	2794

Bijlage 3. Overzicht van alle bedrijven ingedeeld naar bedrijfsgrootte

Resultaten per Hectare

	9835	9804	9816	9826	9809	9810	9803	9840	9831	9833	9842	9819	9844	9817	9823	9801	9812	9845
oppervlakte (ha)	15	20	34	38	38	41	42	43	44	50	52	53	53	53	55	55	59	61
ZA ha's	4	11	17	15	20	21	25	22	18	32	6	43	27	36	25	26	30	28
%	29%	53%	49%	41%	53%	50%	59%	51%	41%	64%	12%	82%	52%	67%	45%	47%	50%	47%
SB ha's	4	6	6	6	6	13	6	3	19	5	8	5	12	3	12	7	13	13
%	26%	29%	18%	16%	15%	32%	13%	7%	44%	9%	15%	9%	23%	5%	22%	13%	22%	22%
andere dan graan	ja	ja	ja	ja	nee	ja	ja	nee	nee	ja	ja	nee	nee	ja	ja	ja	nee	ja
Opbrengsten																		
Gewassen	3318	4600	3790	4198	3292	4609	3133	3269	2856	5575	3904	3964	4310	4742	5044	3542	4375	4674
Werk voor derden	8603	0	0	262	0	0	1480	0	0	305	865	161	169	141	0	157	506	0
oegerekende kosten	438	1349	1126	1435	881	1900	1165	1240	1143	1689	874	1004	1653	1347	1407	907	1036	1178
saldo eigen mechanisatie	11483	3250	2663	3024	2411	2709	3447	2029	1712	4191	3896	3120	2827	3535	3637	2792	3844	3496
werk door derden	0	278	403	365	537	732	445	165	349	88	106	185	101	457	447	606	0	378
vertuigkosten	3476	683	713	526	294	0	770	493	712	955	1208	913	1140	780	986	565	1112	1025
afschrijving, rente en verz.	1998	427	301	284	219	0	371	317	564	594	816	705	397	582	636	288	649	801
onderhoud	1478	228	324	242	76	0	399	176	124	360	392	207	743	168	350	277	433	225
overlig	0	27	88	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	30	0	0	29	0
brandstofkosten	721	74	118	73	0	0	0	87	88	89	110	0	104	70	140	73	177	92
totaal loonwerk en werktuigkosten	4197	1034	1234	964	831	732	1215	745	1149	1131	1424	1097	1346	1308	1574	1244	1289	1495
aste arbeid	5282	1544	2294	1040	1456	662	1547	1832	1070	1161	750	2971	1479	1751	1564	1418	1973	1411
osse arbeid	672	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
otale arbeidskosten	5955	1544	2294	1040	1456	662	1547	1832	1070	1161	750	2971	1479	1751	1564	1418	1973	1411
otaal bewerkingskosten	10151	2578	3528	2004	2287	1394	2763	2577	2219	2293	2174	4069	2825	3058	3137	2662	3262	2906
ialdo na bewerkingskosten	1332	673	-864	1020	124	1315	685	-548	-507	1898	1722	-949	2	477	500	130	582	590
Opbrengsten per f 100 kosten	113	117	81	130	104	140	117	86	85	148	157	81	100	111	111	104	114	114
ialdo EM minus (LW en werktuigkst.)	7286	2216	1430	2060	1580	1977	2232	1284	563	3059	2472	2023	1481	2228	2064	1548	2555	2001

9815	9836	9832	9813	9830	9829	9834	9820	9824	9827	9822	9808	9807	9838	9821	9839	9837	9841	9814	9843	9818
62	63	67	67	67	71	75	79	80	82	87	94	102	103	110	117	122	134	134	136	198
31	43	25	28	5	34	38	38	41	40	35	48	38	43	68	78	63	36	73	65	189
49%	68%	37%	42%	7%	48%	50%	48%	51%	48%	40%	51%	37%	42%	61%	66%	52%	27%	54%	48%	95%
17	0	16	21	13	22	14	15	18	19	15	23	22	18	27	20	19	13	36	18	4
27%	0%	23%	31%	20%	31%	19%	19%	23%	23%	18%	25%	21%	18%	25%	17%	15%	10%	27%	13%	2%
ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee	ja	nee	ja	ja	nee	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	ja	nee
0	2871	3997	4824	1548	3766	4552	4342	4753	4693	4671	4945	5686	2879	5254	3894	5316	3135	5541	4667	3911
0	0	151	177	0	0	0	0	0	0	23	0	98	407	728	152	91	0	0	223	236
67	740	1107	1441	307	1120	1244	1242	1171	1075	1242	1559	1450	953	1250	942	1495	794	1281	1137	1328
-67	2132	3041	3560	1240	2647	3308	3100	3582	3617	3452	3386	4334	2334	4732	3103	3912	2341	4260	3753	2819
518	0	362	466	142	212	398	244	547	394	285	241	347	390	354	255	127	195	433	203	56
403	1089	931	762	422	894	619	569	499	781	1406	784	1050	678	1332	991	772	758	599	930	967
403	714	521	557	331	584	437	333	427	521	1077	600	914	494	800	740	535	467	436	830	533
0	368	409	205	91	310	182	233	72	260	328	154	121	184	532	251	237	291	164	100	334
0	6	0	0	0	0	0	3	0	0	0	29	16	0	0	0	0	0	0	0	100
0	99	116	77	39	125	94	75	57	58	68	77	144	57	112	97	87	72	74	49	112
922	1188	1409	1305	603	1231	1111	887	1103	1233	1758	1103	1540	1125	1798	1343	986	1025	1107	1181	1135
1260	1241	1285	1747	581	2209	1359	982	981	1138	1966	827	1067	1671	1413	666	1281	933	872	1291	1418
0	0	0	0	0	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	30	0	0	38
1260	1241	1285	1747	581	2209	1381	982	981	1138	1966	827	1067	1671	1413	666	1281	963	872	1291	1456
2181	2429	2693	3052	1184	3440	2491	1870	2084	2371	3724	1929	2607	2796	3212	2009	2268	1988	1979	2472	2591
-2248	-297	348	508	57	-793	817	1230	1498	1246	-272	1456	1727	-462	1520	1094	1644	353	2281	1281	227
0	91	109	111	104	83	122	140	146	136	95	142	143	88	134	137	144	113	170	135	106
-989	944	1633	2254	638	1416	2198	2212	2479	2384	1694	2283	2794	1209	2933	1760	2926	1316	3153	2572	1683